

БУГУНГИ
СОНДА:

Ваучер тизими нима, имкониятдан кимлар фойдаланади?

Ваучерни олиш учун талабгор Камбағалликни қисқартириш ва бандлик вазирлигининг туман бўлимига мурожаат қилади. Жараёнда, аввало, бўш иш ўринлари ҳақида маълумот сўралади. Талабгорга таклиф этилган вакансияларнинг қайси бири маъқул келса, ишга жойлаштириш имконияти бўлади.

2-с.

Ота-онаси тирик, аммо қисматида бордир етимлик

Минг афсуски, бугун жамиятимизда “тирик етим” деган тушунча пайдо бўлган. Зотан, миллий менталитетимизда фарзандни тирик етим қилиб қўйиш катта гуноҳ ҳисобланади. Арзимаган важлар туфайли оилани барбод қилиш, албатта, болалар тарбиясига салбий таъсир кўрсатмай қолмайди.

4-с.

Имконият бор, рухсат йўқ

Фуқаролар тадбиркорлик фаолияти билан яширин тарзда эмас, қонуний шугўлланиб, ўзи ва оиласини даромадли қиляпти. Илгари маҳалла раислари иштирокида ҳар бир хонадон эшигини тақиллатиб пул йиғиб юрган бўлсак, энди хабарнома ёки махсус телеграм гуруҳда эълон қилсак бас.

5-с.

Келажакка катта ишонч, аниқ режа ва эзгу мақсадлари бор

Маҳаллаларни ишсизлик ва камбағалликдан холи худудга айлантириш мақсадида Хива туманидаги “Истиқлол” маҳалласи ҳамда Сайхунобод ва Уйчи туманлари тажрибалари қўлланилди. Натижада 30 та маҳаллада истиқомат қилувчи тўксон мингдан ортиқ аҳолининг даромадлари ортди.

6-с.

Ташаббускорлик, янгича ёндашув — фаолиятнинг устувор йўналиши

Ўзбекистон маҳаллалари уюшмаси раиси Кахрамон Қуронбоев раҳбарлигидаги Республика ишчи гуруҳлари Жиззах ва Сирдарё вилоятларида ўрганишлар олиб борапти.

Уюшма раиси **Жиззах шаҳрида** ишчи гуруҳ, Уюшманинг вилоят бош-қармаси, туман-шаҳар бўлимлари бошлиқлари, Ёшлар ишлари агентлигининг туман-шаҳар бўлимлари раҳбарлари иштирокида йиғилиш ўтказди. Мулоқотда маҳаллаларда ёшларни хатловдан ўтказиш масаласи, йиғинларнинг моддий техник базасидаги камчиликлар, “Яшил макон” лойиҳаси бўйича амалга оширилаётган ишлар таҳлил қилинди.

“Обод кўча”, “Обод хонадон”, “Обод маҳалла” мезонлари доирасида 2025 йилда режалаштирилган лойиҳалар кўриб чиқилди. Жиззах вилоятидаги 270 мингга хонадон томорқасини баҳорги мавсумга тайёрлаш, кўчалар ободлигини таъминлаш масалалари “маҳалла еттилиги” ишида устувор бўлиши зарурлиги таъкидланди.

Давоми 2-саҳифада.

ЯНГИ ТИЗИМ

Президентнинг “2025 йилда аҳоли бандлигини таъминлаш ва камбағалликни қисқартириш чоратадбирлари тўғрисида”ги қарори билан маҳалла банкирлари фаолияти йўлга қўйилди ва уларнинг асосий вазифалари белгиланди.

Айни пайтда йиғинларда маҳалла банкирлари ва ёрдамчи-агентлар фаолияти йўлга қўйилди.

“МАҲАЛЛА БАНКИРЛАРИ” ҚАНДАЙ ТИЗИМ?

Аҳоли бандлигини таъминлаш борасида 2025 йилда катта мақсад қўйилган. Яъни 5,2 миллион нафар инсонни даромадли қилиш режа қилинган. Ушбу мақсадда давлатимиз раҳбари ўзига хос, умуман янгича ёндашувни йўлга қўйди — йиғинларда маҳалла банкирлари иш бошлади.

Хўш, “Маҳалла банкирлари” қандай тизим?

Маҳалла банкирлари — банкларнинг энг қуйи бўғини ҳисобланади. Яъни, маҳалла даражасига тушиб, одамлар-

нинг даромадини оширадиган тизим. Уларнинг энг катта вазифаси маҳалланинг бизнес имкониятларини ўрганиб, одамларнинг ғояларини лойиҳаларга айлантиришдир. Маҳалла банкирлари “хонадонбай” ишлаб, ҳар бир оиллага тайёр лойиҳалар ёки бизнес режалар таклиф қилади. Лойиҳанинг барча занжирида — кредит олиш, бизнес очиш, маҳсулот сотиш жараёнларида аҳолига ҳамроҳлик қилади.

Содда қилиб айтганда, нолдан даромадга киргунича ўша лойиҳани қўллаб-қувватлайди. Маҳалла агентлари

билан биргаликда шакллантирилган рўйхат асосида одамларни даромадли меҳнатга банд қилишга ўз ҳиссасини қўшади.

Бу борада ўзига хос молиявий дастаклар жорий этиляпти. 1 миллиард доллар йўналтирилаётган “Маҳалла лойиҳаси” дастури ана шулардан бири. Унинг доирасида оилавий тадбиркорлик дастурларида муваффақиятга эришган аҳолига кўпроқ мuddатга кўпроқ ҳажмда маблағ ажратилади. Қолаверса, ҳар бир маҳаллада камида 10 та хонадон учун “Лойиҳа пакети” етказиб берилади.

МОҲИЯТ

ҲАР БИР МАҲАЛЛА ҲУҚУҚБУЗАРЛИКЛАРДАН ХОЛИ ХУДУД БЎЛАДИ

Сўнгги йилларда мамлакатимизда маҳалла институтининг мақоми оширилиб, ваколатлари кенгайтирилди. Бу эса ўз навбатида йиғинларни тадбиркорлик ва бандлик марказига, ижтимоий-иқтисодий масалалар ҳал этиладиган яхлит масканга айлантирди.

Биргина маҳаллаларда жамоат тартибини сақлаш ва жиноятчиликни камайтиришга қаратилган ислохотлар натижасида 2024 йилда Ўзбекистон маҳаллалари уюшмаси ва манфаатдор идоралар билан биргаликда олиб бориш ишлар натижасида 3 287 та (34,8 фоиз) маҳалла жиноятчиликдан, 1 889 та (20 фоиз) маҳалла ишсизликдан, 1 559 та (16,5 фоиз) маҳалла оилавий ажралишлардан холи худудга айланди.

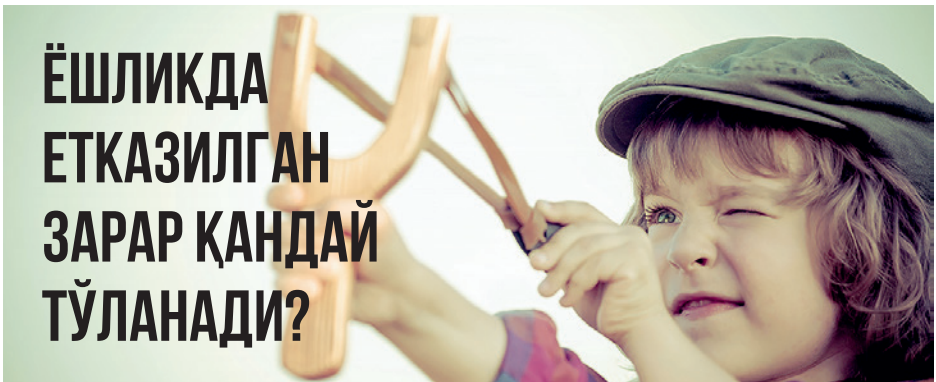
Ҳали олдинда маҳалланинг ишга солинмаган имкониятлари кўп. Айниқса, маҳаллаларда хавфсиз муҳитни яратишнинг ташкилий-профилактик асосларини замон талабларига мослаштириш, содир этиладиган қонунбузарликларнинг асл омилларини ўз вақтида аниқлаш ва комплекс чора-тадбирлар билан манзилли бартараф этиш орқали жиноятчиликнинг барвақт олдини олиш кўрсаткичларини янада ошириш мумкин. Президентимизнинг “2025 йилда республика маҳаллаларида хавфсиз муҳитни яратиш ва ҳуқуқбузарликларнинг барвақт олдини олиш тизими самарадорлигини янада ошириш бўйича чора-тадбирлар тўғрисида”ги қарори айна шу имкониятларни рўёбга қикаришга хизмат қилади.

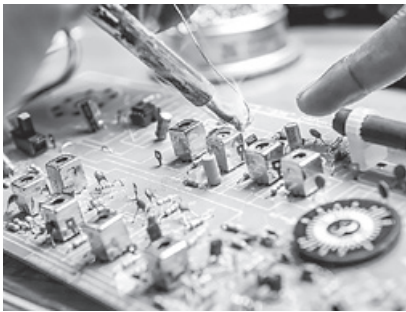
Давоми 6-саҳифада.

АЁЛДАГИ ШИЖОАТ — БИЗГА БЕРАДИ ҚУВВАТ

Ёшликда ЕТКАЗИЛГАН ЗАРАР ҚАНДАЙ ТўЛанади?

“Электротехника саноатини ривожлантиришни янги босқичга олиб чиқишга доир қўшимча чора-тадбирлар тўғрисида”ги ПРЕЗИДЕНТ ҚАРОРИ қабул қилинди.

Президент қарори билан КИБЕРХАВФСИЗЛИК бўйича давлат университети ташкил этилади.

Янги қонун билан ортиқча маъмурий тартиб-таомиллар ва эскирган тартибга солиш механизмлари бартараф этилади.

МУЛОҲАЗА

МИЖОЗЛАР ХАВФСИЗЛИГИГА БАНКЛАР МАСЪУЛ ЭМАСМИ?

Кредит тарихингиз текширилишига чеклов қўйиш орқали ўзингизни турли фирибгарлик ҳолатларидан ҳимоя қилишингиз мумкин. Жараён 2025 йил январь ойигача my.gov.uz портали орқали бепул амалга оширилган.

Сиздан рухсатсиз ҳеч ким номингизга кредит расмийлаштира олмайди. Яъни, “Кредит-ахборот тахлилий маркази” кредит бюроси 2024 йилнинг 20 июнь санасидан “FREEZE” хизматини тест режимида ишга туширганди. Мазкур хизмат орқали фуқаролар ўзларига тегишли кредит тарихи маълумотларини ахборотдан фойдаланувчилар томонидан (янги кредит буюртмалари бўйича) Кредит бюросидан олинишини чеклаб (тақкиллаб) қўйишлари мумкин эди. Бу билан кредит тарихи уларнинг хабарисиз ўрганилишининг олди олинган. Ушбу хизмат дастлаб бепул бўлган. Аммо 2025 йил 1 январдан хизмат пуллик асосида амалга оширила бошланди. Энди базавий ҳисоб-

лаш миқдорининг (БХМ) 0,03 баробари миқдорда тўлов қилиш талаб этилади. my.gov.uz орқали хизматдан фойдаланувчилар учун 10 фоиз чегирма амал қилади. Мулоҳазамиз аввалида таъкидлаб ўтганимиздек, хизмат кредит тарихингизни учинчи шахслардан ҳимоя қилиш учун жорий этилган. Бу бугунги кунда жуда керакли бўлган чора дейиш, мумкин. Чунки кундан-кунга кредит билан боғлиқ фирибгарликлар кўпайиб борапти. Айниқса, ўзганинг номига кредит расмийлаштириш орқали фуқаролар катта маблағга чув тушиб қоляпти. Хизмат тури пуллик бўлганидан кейин фуқаролардан қатор саволлар кела бошлади. Чиндан ҳам, нега ўз хавфсизлигини таъминлаш учун мижоз пул тўлаши керак? Аксинча, уни фирибгарлардан ҳимоя қилиш банклар учун муҳим эмасми? Ушбу саволимизга Кредит-ахборот тахлилий марказидан жавоб кутиб қоламиз. **Хайрулло АБДУРАҲМОНОВ.**

ТАЖРИБА

ОИЛАВИЙ ТАДБИРКОРЛИК ОРТИДАН ДАРОМАД ҲАМ ОРТЯПТИ

Қурбонмурод АҲМЕДОВ, Музработ туманидаги “Меҳнатобод” маҳалласи ҳоким ёрдамчиси.

“Драйвер”имиз — деҳқончилик, чорвачилик ва хизмат кўрсатиш. Ил бошида “маҳаллабай” ишлаш орқали ҳар бир хонадон хатловдан ўтказилиб, 5 минг 99 нафар фуқаро рўйхатга олинди. Асосий эътибор — ишсиз ва ижтимоий ҳимояга муҳтож қатламни қўллаб-қувватлашга қаратилляпти. Бу жараёнда ўсиш нуктамыздан келиб чиқиб, иш ташкил этилмиш.

“Кичик бизнесни ривожлантиришни молиявий ва инс-

сидия, 14 нафарига имтиёзли кредит берилди. Худудда 9 та хизмат кўрсатиш шохобчаси, 2 та ишлаб чиқариш корхонаси мавжуд. 2024 йилда 23 та янги тадбиркорлик субъекти ташкил этилиб, 55 та иш ўрни яратилди.

Аксарият хонадонларда пиёз етиштирилади. Деҳқонлар маҳсулотни маҳаллий бозорга чиқариш баробарида қўшни вилоят ва хорижга экспорт қиляпти.

Сафармурод Мусулов хонадонидан экилган пиёздан 11 тонна ҳосил олишни кўзаяпти. Ўтган йили даромад 30 миллион сўмни ташкил этган. Иккинчи экинга помидор ва бодринг экилади. Бундан ташқари, оила аъзолари чорвачилик билан ўзини ўзи банд қилган.

2016 йилгача пиёзчилик

қадасак, октябрь ойида кўчатини ўтқазамиш. Март ойидан бошлаб, илк ҳосил олинади. 20 сотих ери бор деҳқон ўрта ҳисобда 800 кг.дан ҳосил олса, камида 50 миллион сўм даромад қилади.

Яна бир ўсиш нуктамыз — чорвачилик. Уй шароитида оилавий тадбиркорликни қўллаб-қувватланаётгани чорвачиликнинг ривожланишига туртки бўляпти. 74 фоиз хонадонда чорва ҳайвони боқилляпти. Бир бош қорамолдан 90 кунда 2,5 миллион сўмгача фойда олиш мумкин.

Нурали Эшалиев хонадонидан 25 сотих майдондан 2 марта ҳосил оляпти. Биринчи экинга пиёз, иккинчисига маккажўҳори парваришляйди. Бундан ташқари, чорвачилик йўлга

2016 йилгача пиёзчилик билан 50 фоиз аҳоли шуғулланган бўлса, ҳозирги кунга келиб, бу кўрсаткич 97 фоизга етди.

билан 50 фоиз аҳоли шуғулланган бўлса, ҳозирги кунга келиб, бу кўрсаткич 97 фоизга етди.

Аввал кўчатларни қўшни Қумкўрғон ва Жаркўрғон туманларида етиштирардик. Жорий йилдан тажриба тариқасида 3 гектар ерда кўчатчиликни йўлга қўйдик. Синов муваффақиятли ўтса, 6 миллиард сўм маблағ маҳаллада қолади.

Асосан, эртапишар пиёз экамиз. Август ойида уруғ

қўйилган. Бунинг учун ҳоким ёрдамчиси тавсияси билан 20 миллион сўм имтиёзли кредит ажратилган. Жорий йил яна 100 миллион сўм имтиёзли кўмак ҳисобига фаолиятини кенгайтирди.

Хулоса қилиб айтганда, ўсиш нуктамыздан самарали фойдаланиш орқали ишсизликдан, камбағалликдан холи худудга айланганмиш. Маҳаллада бўш юрган, ишсизман, деган бирорта инсонни топа олмаймиш.

МАҲАЛЛАДА НИМА ГАП?

“Соғлом ҳаёт учун 5000 қадам”

Мунтазам шёда юриш қон босимини меъёрлаштиради, кайфиятни ва организмнинг умумий ҳолатини яхшилайдй.

Ш

у сабабли аҳолининг саломатлигини сақлаш ва уларнинг умр кўриш давомийлигини узайтириш, инсон ҳаёти учун хавфли

бўлган касалликларнинг олдини олиш мақсадида Кувасой шаҳридаги “Кальча” маҳалласида “Соғлом ҳаёт учун 5000 қадам” шиори остида соғломлаштириш тадбири ўтказилди. Ўзбекистон маҳаллалари уюشمаси Кувасой шаҳар бўлими томонидан ташкил этилган спорт тадбирида шаҳар ҳокимлиги ходимлари, нуронийлар, спорт усталари, маҳаллалар раислари, хотин-қизлар фаоллари, тиббиёт хо-

димлари ҳамда маҳалла фаоллари иштирок этди. — Жаҳон соғлиқни сақлаш ташкилоти маълумотида кўра, кейинги бир неча ўн йил ичида дунёда ортиқча вазн ва семизлик муаммоси ортиб бормоқда, — дейди “Кальча” маҳалласи раиси Раҳимжон Абдуқодиров. — Бунинг олдини олишда соғлом овқатланиш ва жисмоний фаолликнинг аҳамияти катта. “Соғлом ҳаёт учун 5 000 қадам” акцияси айни шу мақсадда таш-

кил этилди. Унда 5 000 қадам пйёда юришдан ташқари, спортнинг турли ўйнаишларида соғломлаштириш тадбирлари ўтказилди. Аҳоли, давлат ва нодавлат ташкилотлари вакиллари фаол иштирок этди. Унда иштирокчиларга инсон саломатлигини сақлаш, узоқ умр кўриш учун ўта муҳим бўлган спорт-соғломлаштириш машқларининг фойдали томонлари тўғрисида маслаҳат ва зарур тавсиялар берилди.

МЕНДА САВОЛ БОР...

КўП ҚАВАТЛИ УЙДАГИЛАР ҚАНДАЙ ҲУҚУҚЛАРГА ЭГА?

Авазбек ОРТИҚОВ, Чилонзор тумани:

— Маълумки, кўп қаватли уйда яшайдиганлар хизмат кўрсатувчи бошқарув сервис компанияларига ойлик тўловни амалга оширади. Бу компаниялар аксарият ҳолларда бирор тайинли иш бажармайди. Қонунчиликда улардан қандай хизматларни талаб қилиш мумкин?

Аброр ЭЪЗОЗХОНОВ, “Мадад” ННТ ҳуқуқшуноси:

— Бу ишлар “Кўп квартирали уйларни бошқариш тўғрисида”ги қонун асосида тартибга солинган. Унга кўра, бир қатор мажбуриятлар белгиланган. Жумладан, умумий мол-мулкнинг, кўп квартирали уйларга туташ ер участкаларининг ва ширкат мол-мулкнинг белгиланган қоидалар, меъёрлар ҳамда стандартларга мувофиқ асралиши ва сақланиши, ширкат аъзолари умумий йиғилишининг қарорлари бажарилиши, мажбурий бадаллар ўз вақтида келиб тушишини таъминлаш лозим. Ҳар йили умумий мол-мулкни сақлаш ишлари режасини белгилаш, даромадлар ва харажатлар сметасини ҳамда унинг ижросига доир, ҳисобот тузиши кўрсатилган.

Умумий мол-мулкдан фойдаланиш шартлари ва тартиби белгиланаётганда барча ширкат аъзоларининг ҳуқуқлари ҳамда қонуний манфаатларига ва кўп квартирали уйнинг хавфсизлигига доир талабларга риоя этилишини таъминлаш каби яна бир қатор мажбуриятлар

белгиланган.

Бундан ташқари, қонунга асосан, Қурилиш ва уй-жой коммунал хўжалиги вазирлиги томонидан тасдиқланган кўп квартирали уйларни талаб даражасида сақланишини таъминлаш учун зарур бўлган хизмат ва ишларнинг минимал рўйхати шакллантирилган.

Хизмат кўрсатувчи бошқарув органи кўп квартирали уйларнинг умумфойдаланишдаги объектларини электр энергияси билан таъминлаш, ихтисослашган хизмат кўрсатувчи ташкилот билан шартнома тузиб, лифт ускуналари созлигини доимий мониторинг қилиб бориши, фасад ва кириш йўлакларини талаб даражасида сақлаш, заруратга кўра, жорий таъмирлаш керак.

Рўйхатда яна бир қатор хизмат турлари белгиланган.

Президент қарорига кўра, “Оролбўйи минтақасида тиббий хизмат сифатини ошириш” ЛОЙИХАСИ ТАСДИҚЛАНДИ.

Вазирлар Маҳкамаси қарори билан норматив-ҳуқуқий ҳужжатлар лойиҳаларининг илмий асосланганлиги ўрганилади.

Ҳукумат қарорига асосан, нуфузли халқаро брендлардан жалб қилинган технолог, дизайнер, маркетинглар учун ИЙФИМ УНДИРИЛМАЙДИ.

Иқтидорга имкон беринг, келажакнинг эгаси у

МАҲАЛЛАМИЗДА АҲОЛИНИНГ 1 550 НАФАРИНИ ЁШЛАР ТАШКИЛ ҚИЛАДИ. ЎТган йилги сарҳисоб бўйича 16 нафар ёшга ер олиб бердик.

Насриддин УЛОШЕВ, Қамаши туманидаги “Бердоли” маҳалласи ёшлар етакчиси.

Хаммаси деҳқончилик билан шуғулланиб, 8 гектар ерга дуқакли экин уруғини қадади. Шу мавсумнинг ўзида ҳар бири 50 сотих ердан 15-20 миллион сўмдан фойда қилди. Тўғриси, ушбу кутилмаган натижани кўриб, барчамиз хурсанд бўлдик. Янги мавсумда деҳқончилик ҳўжалигини янада ривожлантириш ҳаракатидамиз. Кундан-кунга ёшларимизнинг бу йўналишга талаби ортиб борапти. Мутахассислар билан бирга олдингидан ҳам

яхшироқ натижага эришиш учун тайёр-гарлик жараёнларини бошлаб юбордик. Ҳар соҳада етакчиликни ўз қўлига олаётган ёшларга бугун ҳар доимгидан-да кўпроқ эътибор керак. Айниқса, катта ҳаёт оstonасига қадам ташлаётган йигит-қизларнинг илм олиши, касб эгаллашида бизнинг қўллаб-қувватловимиз ва рағбатимиз жуда зарур. Маҳалламизда шундай шижоаткор ёшлар борки, уларга имкон берилса, бас. Ўқишга, илм олишга доим тайёр эканини билдиради. Шундан келиб чиқиб, “Ёшлар дафтари” орқали 5 нафар талабага шартнома пулининг 50 фоизигача бўлган

Янги мавсумда деҳқончилик ҳўжалигини янада ривожлантириш ҳаракатидамиз. Кундан-кунга ёшларимизнинг бу йўналишга талаби ортиб борапти.

қисми тўлаб берилди. Келажак соҳаларига қизиқиш билдирганларга тўғарак пули учун маблағ ажратилди. Тил ўрганиш бўйича ёшларнинг интилиши мақтовга лойиқ. Ҳозиргача 15 нафар йигит-қиз “IELTS” даражаси ва CEFR сертификатларига эга бўлди. Хусусан, Баҳром Алламуторов “IELTS”дан 6,5 баллик даражани қўлга киритиб, бир вақтнинг ўзида хориждаги 6 та университетга қабул қилинди. Бу биз учун катта ютуқ бўлди. Онаси уй бекаси, отаси 2-гурух ногирони бўлган оддий маҳалла боласининг шижоатига кўпчилик ҳавас қилди. Юқорида айтиб ўтганим-

дек, ёшларимизнинг истеъдодини вақтида баҳолаб, уларга имконият яратсак, албатта, меҳнатимиз ўз самарасини кўрсатишига ишонаман.

Бу йилги режаларга келсак, ёшларга кўрсатиладиган 30 турдаги ёрдамнинг қўламини кенгайтиришга интиляпмиз. Хусусан, ўтган йили қонуний миграция асосида 25 нафар ёш чет элда ишлаш учун йўналтирилган бўлса, бу йил уларнинг сонини 50 нафарга етказишни мақсад қилганмиз. Бундан ташқари, ўтган йили доимий ишга 20 нафар йигит-қиз қамраб олинган эди, бу йил 40 нафар ёшни расмий иш билан банд қилиш чораларини изляпмиз. Айтишим мумкинки, касб-ҳунарга ўқишга қизиқиш билдираётган ёшларнинг сони аввалгидан сезиларли ошган. Шу боис хатловдан сўнг 30 нафар йигит-қизни иқтидорига қараб, турли йўналишларга ўқитишни режа қиляпмиз.

Бандлиқни таъминлашга доир ҳар бир маҳалланинг “драйвер” соҳаси бор. Шу йўналиш бўйича маҳаллада корпорация ташкил этиб, соҳа мутахассиси бириктирилса, яхши бўларди. Бу орқали ёшларни иш билан таъминлаш қўламини кенгайди.

МАҲАЛЛАДА НИМА ГАП?

37 йиллик муаммога ечим топилди

Шўрчи туманидаги “Олатемир” маҳалласи аҳолисини қарийб 37 йилдан буён тоза ичимлик сув муаммоси қийнаб келар эди. Эндиликда маҳалладаги бу масалага ечим топилди.

Гап шундаки, “Олатемир” маҳалласи туман марказидан 15 километр узоқликда жойлашган. Ҳозирда ҳудудда 1 400 та хонадонда 5 500 нафар аҳоли истикомат қилмоқда. Қайд этилганидек, йигинда оби-ҳаёт масаласи анчадан бери муаммо саналади. Одамлар сувни ташиб ичишга мажбур эди. Айни бу камчилик “Обод маҳалла” дастури асосида ҳал этилди. Дастур доирасида маҳаллада 8 километр масофада сув қувурлари тортилди. Натижада йигиннинг Боғ, Истиқлол, Алишер Навоий, Амир Темури, Наврўз кўчаларида яшовчи аҳолининг 80 фоизи тоза ичимлик сув билан таъминланди.

МЕНДА САВОЛ БОР...

“УСТАМА УЧУН ИМТИҲОН ТОПШИРСАМ БЎЛАДИМИ?”

Дилором АҲМАДЖОНОВА, Тўртқўл тумани:

Мансурбек НУРИДДИНОВ, Тўртқўл тумани адлия бўлими бошлиғи, 3-даражали адлия маслаҳатчиси:

— Мен таянч докторантурага ўқишга кирдим. Асосий иш жойим — мактабда. Ўқитганим боис асосий иш ўрнини январь ойидан “соатбай”га ўзгартирдим. Шу ойдан вазир устамаси учун тест синовлари бошланар экан. Устама учун мен ҳам тестга кирсам бўладими?

— Вазирлар Маҳкамасининг 2022 йил 2 августдаги тегишли қарори 1-иловада тасдиқланган Халқ таълими вазирининг жамғармаси тўғрисидаги Низом 6-бандига кўра, вазир жамғармасидан устама вазирлик тизимидаги умумий ўрта таълим муассасаларида фаолият юритаётган малакали педагог кадрларга ҳар ойлик устама тўлаш учун қўлланилади.

Бу ҳолатда малакали педагог кадрлар — вазирлик тизимидаги умумий ўрта таълим муассасаларида фаолият юритаётган:

- ўқувчилари олий таълим муассасаларига ёки Президент, ижод ва ихтисослаштирилган мактабларга кириш имтиҳонларида энг юқори натижа кўрсатган педагог кадрлар;
- ўқувчилари халқаро ёки республика миқёсидаги мусобақа ва танловларда совринли ўринларни қўлга киритган педагог кадрлар ҳисобланиши қайд этилган.

Шунга кўра, Сиз ҳам малакали педагог кадр тоифасига кирсангиз, устама учун ҳаракат қилишингиз мумкин. Низомда устама “соатбай” ишловчилар ёки ўриндошларга тўланмаслиги ҳақида алоҳида чеклов йўқ.

НУҚТАИ НАЗАР

ОТА-ОНАСИ ТИРИК, АММО ҚИСМАТИДА БОРДИР ЕТИМЛИК

“...Тугилишим билан отам биздан воз кечган экан. 6 ёшда онам турмушга чиқди. Бошида улар билан бир муддат яшадим. Аммо ўтай отам мени бузимга бериб юборишини истарди.

Шахноза ХАЛИЛОВА.

Кетма-кетлик билан, бизга яхши муомалада бўлмади. Ниҳоят, мен онамдан ҳам узоқлашдим. Кўчада болаларни кузатаман, ота-онасига эркалик билан, гоҳида хараша қилиб, дўконга судраётган ёки бирор истagini амалга оширишга ундаётган бўлади. Баъзан: “Дада!” деб ишдан келаётган отасини кучоқ очиб кутиб олаётганларга гувоҳ бўламан. Менчи... Уларга тикилиб, қанийди онам, отам

ҳозир ёнимда бўлса, ахир улар ҳаёт-ку, деган ўй билан улғаялман. Ҳозир 9 ёшдаман, бу ёшда болалар ҳали ўйинқароқ, завку шавққа тўла ҳаёт оғушида умр кечиради. Лекин ота-онасиз умр кечириётган бола учун айни ёш улғайиш пайтига тўғри келади...”

Бу — бугун ота-онаси тирик бўла туриб, етимликка дучор қилинган, меҳрдан, боалиқдан узиб қўйилган қизалоқнинг дил сўзлари. Минг афсуски, бугун жамиятимизда “тирик етим” деган тушунча пайдо бўлган. Зотан, миллий менталитетимизда фарзандни

тирик етим қилиб қўйиш катта гуноҳ ҳисобланади. Арзимаган вазлар туфайли оилани барбод қилиш, албатта, болалар тарбиясига салбий таъсир кўрсатмай қолмайди. “Боланинг уволи тутати” деган гаплар ҳам ўз-ўзидан пайдо бўлмаган, албатта. Афсуски, увол-савобни билмайдиган, норасидаларнинг етим қолишини ўйламайдиган ота-оналар ҳам орамизда йўқ эмас.

Эр-хотин ажрашса ҳам бола учун ота-она энг сеvimли, энг яқин инсон бўлиб қолаверади. Уларнинг бир-бирига

қилаётган душманларча муносабатидан фарзандлар руҳияти жиддий шикастланади. Оқибатда уларда руҳий носоғлом муҳит вужудга келади. Буни боланинг ўзини тутишидан, атрофдаги дўстлари билан муносабатидан ҳам сезиш мумкин. Бола отасини ҳам, онасини ҳам доим ёнида кўргиси келади. Айниқса, учбеш ёш ораллиғидаги болаларнинг “Сизни отамга айтиб бераман”, “Менинг отам кучли” деганларини кўп эшитамиз. У ўз отасини қаҳрамон, деб билади. Шундай вақтда боланинг отасиз қолиши, отаси

билан бир уйда яшамаслиги унга катта зарба беради.

Амалиётда кўп гувоҳ бўламиз, ота-онаси ажрашган вақтда болалар ўзини бошқалардан четга олади, тез йиғлаб юборадиган ёки жиззаки бўлиб қолишади. Бу табиий ҳис-туйғулар ёнига онанинг эўравонлиги қўшилса, мурғак тана буни кўтарар олмайди. Аёл эридан аламини олиб, боласини урса, сўкса, аёл нафакат бугунги кунини, балки эртасини ҳам хароб қилади. Болаликда ортирилган руҳий зарбалар бутун умр инсонни таъкиб қилиши, азоб бериши психологияда исботланган.

Болалар эшитганини эмас, кўрганини қилади. Аввало, ота-она фарзандлари тарбиясида масъулиятли ва адолатли

Сенат маъқуллаган қонунга кўра, жарима баллари бир йилда 12 баллдан ошса, ХАЙДОВЧИЛИК ХУҚУҚИ маълум муддатга бекор қилинади.

Ўзбекистонда жорий йилда РЕНОВАЦИЯ ДАСТУРИ асосида 20 минг хонадон қуриш режалаштирилган.

“Янги Ўзбекистон” массивлари қурилиши учун масъул бўлган “ЎЗ УЙИМ” компанияси ташкил этилади.

САЙЁР ҚАБУЛ

СИЗ УЧУН МУҲИМ!

ТАЪЛИМ УЧУН ТЎЛОВ СОЛИҚҚА ТОРТИЛМАЙДИ

Одатда февраль-март ойларида олий таълим муассасаларида шартнома асосида ўқитган талабалар “контракт” пулининг қолган қисмини тўлашлари лозим. Шу ўринда эслатиб ўтиш лозимки, шартнома учун амалга оширилган тўлов солиққа тортилмайди.

Бундай солиқ имтиёзидан ўзингиз, фарзандингиз ёки 26 ёшга тўлмаган турмуш ўртоғингиз учун фойдаланишингиз мумкин. Уларнинг профессионал ва олий таълим ташкилотларида таълим олиши учун йўналтирган иш ҳақи ва бошқа даромадларингиз солиққа тортилмайди. Мазкур имтиёз ўқиш учун тижорат банклари ажратган таълим кредитларини (фоизлари билан) қоплашга нисбатан ҳам қўлланилади.

Агар сиз таълим ёки олинган таълим кредитини (фоизлари билан) қоплаш учун маблағларни профессионал ва олий таълим ташкилотларига ёки тижорат банкига иш берувчи томонидан ўтказиб берилишини ва бу маблағларингизга солиқ солинишни истасангиз, у ҳолда тегишли ариза билан иш берувчига мурожаат этишингиз лозим. Бу жараёнда қуйидаги ҳужжатлар илова қилиниши керак:

– талаба билан Ўзбекистон профессионал ёки олий таълим ташкилотлари ўртасида тўлов-контракт асосида ўқитиш тўғрисида тузилган шартнома нусхаси;

– тижорат банки билан таълим кредитини олиш учун тузилган шартнома нусхаси.

Агар сиз олдинги йилларда ишлаган бўлсангиз, шартнома суммасини ўзингиз (нақд ёки банк картаси орқали) мустақил равишда тўлаган бўлсангиз, доимий яшаш жойидаги солиқ органига жами йиллик даро-

мади тўғрисидаги декларация ва қуйидаги ҳужжатларни топшириш орқали тўланган даромад солиғини қайтаришингиз мумкин;

– талаба билан Ўзбекистон профессионал ёки олий таълим ташкилотлари ўртасида тўлов-контракт асосида ўқитиш тўғрисида тузилган шартнома нусхаси;

– тижорат банки билан таълим кредитини олиш учун тузилган шартнома нусхаси;

– Ўзбекистон профессионал ва олий таълим ташкилотлари ҳисоб рақамига (таълим кредитини (фоизлари билан) қоплаганда тижорат банки ҳисоб рақамига) пул маблағларини мустақил тўлаганлигини тасдиқловчи ҳужжатлар нусхаси.

Таълим учун йўналтирилган маблағлар миқдори жами йиллик даромаддан ортиқ бўлса, бошқа оила аъзоси (ота/она, эр/хотин) солиқ тўланган сумманинг қолган қисмидан олинган даромад солиғини худди шу тарзда қайтариши мумкин. Бу жараёнда у аввал имтиёз қўлланилган сумма миқдори тўғрисидаги маълумотнома тақдим этилиши керак.

Агар сиз ва сизнинг оила аъзоларингиз турли ҳудудлардаги давлат солиқ органларида рўйхатдан ўтган бўлсангиз, у ҳолда имтиёзнинг қўлламоқчи бўлган шахс бошқа ҳужжатлар билан бирга оиланинг қолган аъзолари ушбу имтиёзни ҳали қўлламаганлиги тўғрисида маълумотнома тақдим этади.

Мақсадбек КЎЧҚОРОВ.

Суд ва прокуратурага оид мурожаат кўп

Президент маслаҳатчиси ўринбосари бошчилигидаги Республика ишчи гуруҳи аъзолари иштирокида Хазорасп туманида ташкил этилган сайёр қабулда аҳолининг кўплаб муаммоларига жойида ечим топилди.

Латофат ЮСУПОВА, журналист.

Сайёр қабулда билдирилган 103 та мурожаатдан 25 таси шу жойнинг ўзида ижобий ҳал қилинди. 41 та фуқарога тушунтириш, ҳуқуқий маслаҳат ва маълумотлар берилди. Ечими муддат талаб қиладиган 37 та мурожаатга масъуллар бириктирилган ҳолда ижроси назоратга олинди. Фуқароларни қийнаб келаётган муаммо ва масалаларнинг кўпчилиги

суд ва прокуратурага доир мурожаатлардан иборат бўлди. Жумладан, Хива туманидаги корхона ва туркиялик инвесторларнинг қўшма лойиҳаси доирасида юзага келаётган муаммога ижобий ечим топилди.

Фуқаро Кувондиқ Болтаев “Буюк аждодлар” маҳалласи ҳудудидан якка тартибда турар жой қуриш учун ер тоифасини ўзгартириб ажратиб бериш эъвазига мактабгача таълим ташкилоти ва замонавий умумтаълим мактаби қуриш лойиҳасини тақлиф қилди. Масъуллар лойиҳа билан танишиб чиққач, амалий жиҳатдан

кўриб чиқиш ҳулосасига келди.

Бундан ташқари, тиббий ва моддий ёрдам, субсидия ва банк кредитлари олиш, коммунал тармоқ ва шахсий масалалар, пенсия ва нафақалар олишда амалий ёрдам бериш юзасидан мурожаатлар бўлди.

– Икки нафар набирам бахтсиз ҳодиса туфайли ота-онасидан етим қолган, – дейди Райҳона Абдукаримова. – Ҳозир улар менинг вассилизимда вояга етляпти. Сайёр қабулга шу набираларим учун болалар ва боқувчисини йўқотганлик нафақасини олишда амалий ёрдам сўраб келдим.

Мурожаатим шу ернинг ўзида ечим топди, нафақа олиш учун ариза ёздим.

Фуқаролар мурожаатларини қабул қилишдан ташқари, Хазорасп туманидаги 36 та корхона ва ташкилотлар 141 та бўш иш ўринларини тақлиф қилди. Пировардида, 5 нафар фуқарога доимий ишга жойлашишга, 10 нафарига касб-хунарга ўқитиш учун йўлланмалар тақдим этилди. Малакали ва етакчи тиббиёт мутахассислари иштирокида тиббий кўрик ташкил қилинди. Фуқароларга зарур тавсиялар бериш билан бир қаторда, стационар ва амбулатор тарзда даволашнилари учун йўлланма ва маслаҳатлар берилди. Шунингдек, мобил поликлиника ва қон донорлик хизматларидан унумли фойдаланилди.

Тумanning “Пичоқчи” ва “Саноат” маҳаллаларидан ўтувчи автомобиль йўлида 300 метр пиедалар йўлаги ва 630 метр узунликдаги “Фарона тажрибаси” асосида узум етиштириш учун металл конструкциядан ишқом ўрнатиш ишлари олиб боришмоқда. Республика ишчи гуруҳи вакиллари мазкур иш жараёнлари билан танишди.

Имконият бор, рухсат йўқ

Олдинлари, асосан, жисмоний шахсларнинг мол-мулк ва ер солиғининг ундириш билан шугулланардик. “Маҳалла еттилик” ташкил этилгач, ҳар бир солиқ тўловчи билан манзилли ишляп-миз.

Абдуазиз УРУШОВ, Янгийўл туманидаги “Қоратепа”, “Туябўғиз”, “Чаманзор”, “Кўштепа” маҳаллалари солиқ инспектори.

“Солиқчи – кўмакчи” тамойили асосида тадбиркорлик субъектлари ва хонадонларда бўлиб, солиқ қонунчилигининг мазмун-моҳияти ҳамда соҳада олиб борилаётган ислохотларни тушунтиряпмиз. Норасмий меҳнат фаолиятини юритаётганлар расмий рўйхатдан ўтказилиб, қонуний ишлаши таъминланапти.

Натижада аҳолининг солиқ соҳасидаги билими, маданияти ошди. Фуқаролар тадбиркорлик фаолияти билан яширин тарзда эмас, қонуний шугулланиб, ўзи ва оиласини даромадли қияпти. Илгари маҳалла раислари иштирокида ҳар бир хонадон эшигини тақиллатиб пул йиғиб юрган

бўлсак, энди хабарнома ёки махсус телеграм гуруҳда эълон қилсак бас. Албатта, бу жараёнда маҳалла раислари “еттилик” аъзоларига бош-қош бўлиб, фаол иш юртияпти.

Этирофлиси, маҳалла раислари ҳудудидagi бирор муаммони ҳал этиш учун олдингидек ҳокимлардан пул сўраб юргани йўқ. Бугун ҳар бир маҳалланинг ўз бюджети

бўлиб, 20 миллиондан 50 миллион сўмгача маблағи бор. Мазкур маблағлар “маҳалла еттилиги” аъзоларининг коллегиал қарори асосида мавжуд муаммолар

Бугун ҳар бир маҳалланинг ўз бюджети бор.

масалаларни ҳал этишга, йиғин ҳудудини обод этишга, фуқароларнинг яшаш шароитини яхшилашга сарфляняпти. Кувонарлиси, “еттилик”нинг ташаббусига халқ ҳам камарбаста бўляпти. Биргина “Қоратепа” маҳалласи аҳолиси ҳар йили “Ташаббусли бюджет” танловида ғолиб бўлиб, ўзлари учун зарур шарт-шароитларни яратяпти. “Чаманзор” ва “Туябўғиз” йиғин аҳолиси тадбиркорлик, асосан, пойтахтдаги йирик бозорларда савдо-сотик ва ишлаб чиқариш йўналишида меҳнат қилади. “Кўштепа” маҳалласи аҳолиси ҳудуддаги кичик саноат зонасидаги корхоналарда ишлайди. Шунингдек, деҳқончилик, кўпроқ малина етиштириш билан

шугулланади.

Таҳлилларга қарайдиган бўлсак, ўтган йил давомида тадбиркорлар сони ортиб, солиқ тушумлари кўпайди. Биргина “Туябўғиз” маҳалласида юридик шахслар сони икки баробар ўсди. Мазкур тўртта маҳалла “Тошкент–Термиз” М-39 халқаро автомобиль йўли бўйида жойлашгани учун бу ерда савдо-сотик, маиший ҳамда меҳмонхона хизматларини ривожлантириш мумкин. Масалан, битта савдо дўкони очиб, ёнига ҳожатхона қуриб қўйса, ойига 3 миллион сўмлик савдо бўлади. Ўз навбатида, ишсизлар ишли бўлиб, оиласига даромад келтиради, маҳалла бюджети ортади. Бироқ йўл бўйидан аукцион орқали ер олиб, тадбиркорлик қилишга рухсат берилмаяпти. Агар ушбу масала ижобий ҳал этилса, ҳудудларда тадбиркорлар сони ортиб, кўплаб аҳоли доимий даромадга эга бўларди.

СОЛИҚЧИ – КЎМАКЧИ

Ўзбекистонда тунги иқтисодийтни ривожлантириш КОНЦЕПЦИЯСИ ЛОЙИХАСИ ишлаб чиқилди.

Янги уй-жой оладиган фуқароларга ўзи тўлаган маблағининг бир қисмини КЕШБЭК қилиб қайтариш тартиби йўлга қўйилади.

ИПОТЕКА БЎЙИЧА мамлакатга олти ой ичида мунтазам пул жўнатаётган фуқаролар даромадини ҳисобга оладиган тизим яратилади.

(Давоми. Бошланиши 1-бетда).

Хар бир маҳалла ҳуқуқбузарликлардан холи ҳудуд бўлади

Рустам ЮСУПОВ.

Президент қарорига кўра, масъул идоралар ва муассасалар учун 2025 йилда “Хар бир маҳаллада ҳуқуқбузарликларнинг барвақт олдини олиш” устувор вазифа этиб белгиланди. Шунингдек, маҳалла-ларда ҳуқуқбузарликларнинг олдини олишга қаратилган бир қатор “йўл хариталари” ҳамда 2025 йилда республика маҳаллаларида хавфсиз муҳит яратиш ва ҳуқуқбузарликларнинг барвақт олдини олиш тизимининг самарадорлигини ошириш бўйича манзилли чора-тадбирлар дастури тасдиқланди. Ҳуқуқбузарликларнинг барвақт профилактикаси, Дастур ва “йўл хариталари”нинг ижросини назорат қилиб бориш учун Бош

“маҳалла еттилиги”нинг хар бир вакилига аниқ вазифалар белгиланади. Ушбу тоифадаги ҳуқуқбузарликлар профилактикасига янгича иш усуллари татбиқ этилади. Аҳолининг ҳуқуқий онги, ижтимоий фаоллиги ва фуқаролик масъулиятини ошириш, жиноят содир этилишига сабаб бўлиши мумкин бўлган ижтимоий муаммоларни ҳал этишга жамоатчилик вакиллари, нурунийлар ва маҳалла фаоллари кенг жалб этилади.

Барча туман (шаҳар) сектор раҳбарлари-га, Миллий гвардия қўриқлаш хизмати бошлиқлари ва ички ишлар органлари бош-лиқлари ўринбосар-ларига 2025 йилда криминоген вазият оғир маҳалларда номма-ном бириктирилади. Масъул-

МАҲАЛЛАЛАРДА ЁШЛАР, АЁЛЛАР ВА ИШСИЗЛАР ТОМОНИДАН, ШУНИНГДЕК, ОИЛА-ТУРМУШ МУНОСАБАТЛАРИ ДОИРАСИДА СОДИР ЭТИЛАДИГАН ЖИНОЯТЛАРНИНГ ОЛДИНИ ОЛИШДА “МАҲАЛЛА ЕТТИЛИГИ”НИНГ ҲАР БИР ВАКИЛИГА АНИҚ ВАЗИФАЛАР БЕЛГИЛАНДИ.

бошланади, – дейди ИИБ Жамоат хавфсизлиги департаменти бошлиғи ўринбосари – ҳуқуқбузарликлар профилактикаси хизмати бошлиғи Ҳотам Қодиров. – Қарорга мувофиқ, вилоятлар марказлари ва криминоген вазият оғир туман (шаҳар)лар маҳаллаларида профилактика кичик инспектори фаолияти йўлга қўйилади. Кичик инспектор меҳнат мигрантлари, мактаб битирувчилари ва талабалар билан ишлайди. Ички ишлар органларида миграцион профилактика бўлинмалари, туманлараро маъмурий конвой гуруҳлари ташкил қилинади. Синов тариқасида криминоген вазият оғир ҳудудлардаги профилактика бўлинмаларида маъмурий амал-ёт гуруҳлари фаолияти

тезкор-қидирув хизмати ходими қиратилади. Миллий гвардия қўриқлаш бўлинмаларининг нарядлари хизмат олиб бориши ташкил этилади. Натижада 5 таъана маҳалла микроҳудудга бирлаштирилади ва жиноятчиликнинг олдини олиш бўйича тезкор ҳаракатланиш тизими яратилади.

Микроҳудудларда кунлик жамоат хавфсизлигини таъминлаш ва жиноятчиликнинг олдини олиш, шу жумладан, ижтимоий профилактика тизимини жойида ташкил этиш, мувофиқлаштириш ва назорат қилиб бориш мақсадида ички ишлар органлари профилактика бош инспектори лавозими жорий этилади ҳамда унинг зиммасига маҳалла ҳуқуқ-тартибот маскани фаолиятига раҳбарлик қилиш вазифаси юк-ланади.

Ижтимоий профилактика – ҳуқуқбузарлик содир этиш ёки ундан жабрланиш эҳтимоли бўлганларга ҳуқуқий, ижтимоий, психологик, тиббий, педагогик ва бошқа ёрдам кўрсатиш ҳисобланади. Эндиликда ижтимоий профилактикани самарали амалга ошириш учун:

– маъмурий ҳуқуқбузарлик “Е-таъмири” да рўйхатдан ўтганда ҳуқуқбузар (жабрланувчи)ларга автоматик ижтимоий профилактикани амалга ошириш бўйича хулоса ижрога қаратилади; – ҳар бир хулоса ижроси устидан кунлик назорат ўрнатилади; – “маҳалла еттилиги” ва кўмаклашувчиларнинг фаолияти (КР) ижтимоий профилактика натижалари асосида баҳоланади.

Маҳалла раиси “маҳалла еттилиги” ва йиғинга бириктирилган давлат органлари билан ижтимоий профилактика тадбирларини ўткази-ди. Криминоген вазияти оғир маҳаллаларда камиди биттадан “намунали хавфсиз йўлак”лар ташкил қилинади. Мазкур кўча ва йўлакларни ташкил этган, криминоген вазияти барқарорлашган “маҳалла еттилиги” ва сектор раҳбарларини ҳокимликлар маҳаллий бюджет маблағлари ҳисобидан қўшимча моддий рағбатлантиради.

прокуратура ҳузурида Республика идоралараро мувофиқлаштириш ишчи гуруҳи тузилади.

Эндиликда криминоген вазият оғир маҳаллаларда илмий-амалий ёндашувлар асосида ўрганишлар ўтказиш орқали ҳуқуқбузарликларга сабаб бўлаётган асл омилларни аниқлаш ва барҳам бериш бўйича ташкилий-ҳуқуқий чоралар кўрилади. Маҳаллаларда ёшлар, аёллар ва ишсизлар томонидан, шунингдек, оила-турмуш муносабатлари доирасида содир этиладиган жиноятларнинг олдини олишда

лар фаолияти ҳар ой якунида – Ички ишлар вазири ҳузурида, ҳар чорак якунида – Бош прокурор ҳузурида, ҳар ярим йилда Бош вазир ҳузурида танқидий муҳокама қилинади, ҳар бир маҳалла кесимида Президентга ахборот бериб борилади.

– Президентимиз ташаббуси билан жиноятчиликнинг барвақт олдини олиш борасида асосий эътибор бевосита маҳалланинг ўзида хавфсиз муҳитни яратиш масаласига қаратилди. Чунки мамлакат тинч-лиги, авваламбор, маҳалладаги хавфсизликдан

Мамлакат тинчлиги, авваламбор, маҳалла-даги хавфсизликдан бошланади.

йўлга қўйилади ва улар жиноят иши қўзғатишни рад этишга оид ҳужжатларни ўрганиб, таркиб-ида маъмурий ҳуқуқбузарлик бўлган ҳолатлар юзасидан ҳужжатларни расмийлаштирилади.

Шунингдек, криминоген вазият оғир маҳаллаларда ҳуқуқ-тартибот масканлари фаолияти йўлга қўйилади. Унга профилактика (капта, кичик) инспекторлари, хотин-қизлар масалалари бўйича, пробация, йўл ҳаракати хавфсизлиги ва патруль-пост хизматлари инспекторлари ҳамда

КЕЛАЖАККА КАТТА ИШОНЧ, АНИҚ РЕЖА ВА ЎЗГУ МАҚСАДЛАРИ БОР

Шоира РАҲИМОВА, Ўзбекистон маҳаллалари уюшмиси Янгибозор тумани бўлими бошлиғи.

Сўнгги йилларда Янгибозор туманидаги маҳаллалар инфратузилмаси яхши-ланиб, sanoat ва ишлаб чиқариш корхоналари, ижтимоий соҳа объектлари барпо этилди. Маҳаллаларни ишсизлик ва кам-

бағалликдан холи ҳудудга айлан-тириш мақсадида Хива тумани-даги “Истиқлол” маҳалласи ҳамда Сайхунобод ва Ўйчи туманлари тажрибалари қўлланилди. Нати-жада 30 та маҳаллада истиқомат қилувчи тўқсон мингдан ортиқ аҳолининг даромадлари ортди.

Аниқ мисолларга тўхталсак, “Қиёт” маҳалласида 520 та хо-надон мавжуд. Ҳудуд “драйвери” – деҳқончилик ва чорвачилик. Бундан ташқари, иссиқхона, паррандачилик ва балиқчилик йўналишлари асосий даромад

манбаи саналади. “Камбағаллик-дан фаровонлик сари” дастури доирасида ижтимоий реестрга киритилган Шоназар Норметов ажратилган имтиёзли кредит эвазига ўз уйида паррандачилик ва балиқчилик билан шуғуллан-япти. У кичик қизиқшдан юқори даромадгача етиб келди. Давлатимиз раҳбарининг 2021 йил 18 сентябрдаги “Исло-

тараққиёт банки ва ОПЕК халқаро тараққиёт жамғармаси иштироки-да “Кишлоқ жойларни барқарор ривожлантириш” лойиҳасини амалга ошириш чора-тадбирлари тўғрисида”ги қарорига асосан, Янгибозор туманидаги 9 та маҳал-лада бир қатор ишлар амалга оширилди. Жумладан, “Бўстон” маҳалла гузари янгидан бунёд этилди. Уч қаватли бинода “маҳал-

ЖАРАЁН

“Мангитлар” маҳалласи ихтисослашуви – чорвачилик ва боғдорчилик.

ла еттилиги” учун хизмат хонала-ри, сартарошхона, аёллар гўзал-лик саломи, озиқ-овқат дўкони, новвойихона, касб-хунарга ўқитиш маркази, тикувчилик цехи, ўқув маркази, тренажёр зали, маиший техникалар тузатиш устaxonаси ишга туширилди.

“Мангитлар” маҳалласи ихтисослашуви – чорвачилик ва боғдорчилик. Биргина Ҳамдўст-лик кўчасида 50 та хонадонда чорвачилик йўлга қўйилган. Урта хонадон эгаси 20 киловаттлик қуёш панеллари ўрнатди. Улар ўз истеъмолидан ташқари, белги-ланган нархларда электр энер-гияси сотиш орқали ойига 2-2,5 млн. сўмдан қўшимча даромад қилмоқда. Бундан ташқари, хотин-қизлар бандлигини таъмин-

лашда тикувчилик ва касаначилик йўлга қўйилган. “Юқорибошқир” маҳалласида истиқомат қилувчи Умида Норметова оила аъзолари билан бедана боқаяпти.

Куни кеча “Чўболончи” ва “Олтинкўл” маҳаллаларида тижорат банклари томонидан имтиёзли кредитлар тақдими-ти, ёш мусаввирлар танлови, бўш иш ўринлари меҳнат ярмаркаси, арзонлаштирилган озиқ-овқат ва қишлоқ хўжалиги маҳсулотлари ярмаркаси, бепул сайёр тиббий-қўриқлар ўтказилди.

Хуллас, Янгибозор тумани маҳаллаларида барча тармоқларда иш қизиган. Асосийси, фуқароларда келажакка ишонч, режа ва мақсадлар бор.

Равшанбек МАМАДАЛИЕВ, Бўқа туманидаги “Жўраобод” маҳалласи профилактика инспектори.

Уйма-уй юриш тизими асосида нотинч оила-лар, спиртли ичимликка ружу қўйган, муқаддам судланган ва руҳий касалликка чалинган фуқароларни алохи-да тоифаларга ажратиб, улар билан манзилли ишляяпмиз. Муаммоли масалалар маҳал-ла фаоллари муҳокамасига қўйилиб, ижобий ҳал этилди. Жанжалларнинг “уяси” бўлган ноқонуний спиртли ичимлик-лар сотаётганларни аниқлаб, фаолиятига чек қўйиб, жавоб-гарликка тортидик. Натижада жанжалли оилалар, спиртли ичимликка ружу қўйганлар сони кескин камайди. Ишсизлари ишга жойлаштирилди.

Пайшанба – профилакти-ка куниди назорат тадбирлари ўтказиб, ўқувчиларнинг таъ-лим-тарбияси, дарсда мунта-зам иштирокини таъминлаш ҳамда бўш вақтларини мазм-мунли ташкил этиш мақсадида 30-47-умумтаълим мактаб-ларида тарғибот учрашувлари ўтказиб келяпмиз.

Шуни алоҳида таъкидлаш лозимки, “Жўраобод” маҳал-ласи Бўқа тумани марказидан

ўттиз километр олисда жой-лашгани учун шу вақтга қадар ёшларнинг ўзи қизиққан бирор касб-хуна, спорт ёки санъат билан шуғулланишлари учун етарли шароит бўлмаган. Утган йили ҳудудда катта бунёдкор-лик ишлари амалга оширилди. Жумладан, маҳалла биноси ян-гидан қурилди ва зарур жиҳоз-лар билан таъминланди. Унинг ёнида “Street workout” майдон-часи, футбол стадиони, маҳалла гузарига қур илди. Китебхоналар учун кутубхона ташкил этил-ди. 30-мактабда тикувчилик ўқув курси фаолият бошлади. Бугун жўраободлик ёшлар ана шундай имкониятларга эга бў-либ, бўш вақтларини мазмунли ўтказаяпти. Энг муҳими, турли бузғунчи ғоялардан йироқда бў-либ, жамиятнинг фаол аъзосига айланыпти.

Ҳудуд инфратузилмаси ях-шилиниб, аҳоли турмуш тар-зи юксалди. Ишсизлар банд-лиги таъминланиб, “маҳалла еттилиги” аъзоларининг фаол ишлаши учун зарур шароитлар яратилди. Еттига кўчага ёритиш чироқлари ўрнатилди. Замона-вий видеокузатув қурilmалари қўйилиб, хизмат хонамга инте-грация қилинди.

Ўзим қўшни Бекобод ту-маниданман. Бу ерда хизмат уйим бўлгани учун кечая кун-дуз жўраободликлар хизмати-даман. Жорий йилда жиноят-чиликнинг олдини олиш учун тарғибот ишларини янада ку-чайтиряпмиз. Янги тажриба-ларни ишга солиб, маҳаллани “яшил” тоифада сақлаб қолишга интиляпмиз.

Қибрай ва Паркент туманларини боғлайдиган электрлаштирилган ТЕМИРЙЎЛ ҚУРИЛИШИ бошланди.

2025 йилдан бошлаб банклар учун устав капиталининг энг кам миқдори 500 МИЛЛИАРД СЎМГАЧА оширилди.

Экологик маркировка белгиси

Хукумат қарори билан Ўзбекистонда ЭКОЛОГИК МАРКИРОВКА белгиси тасдиқланди.

Mahalla

№6 | 2025 йил 25 январь, ШАНБА

7

ИЖТИМОЙ ҲИМОЯ

Бир лаҳза ҳам чалғишга ҳаққимиз йўқ!

Ишимни жуда яхши кўраман. Мутахассислигим психолог бўлгани учун одамлар билан кўпроқ гаплашгим, қайсидир дардларига малҳам бўлгим келади. Қанча кўп суҳбатлашсам, шунча тажрибам ошиб борапти. Мурожат қилиб келганларнинг бир қарашда кўзларидан дарду таъшивини тушуниб олишга ҳаракат қиламан.

Фотима ЭШҚУВВАТОВА, Кармана туманидаги “Нурафшон” маҳалласи ижтимоий ходими.

Маҳалламизда 3 минг 633 нафар аҳоли истиқомат қилса, шундан 177 нафарида ногиронлиги бор. Болалар нафақаси оладиган кам таъминланган хонадонлар 41 тани ташкил этади. 32 та

оила эҳтиёжманд бўлса, 5 тасини камбағаллик реестрига киритганмиз. Уларнинг ҳар бирига алоҳида вақт ажратишга, ваколатимиз доирасида хизмат кўрсатишни олдимга асосий мақсад қилиб қўйганман. Шу кунга қадар очилган 73 та кейснинг ҳар бирида кимнингдир тақдири, кимнингдир кечмиши мужассам. Хусусан, хатлов жараёнида 1978 йилда

туғилган бир фуқаронинг уйига кирдик. Шароити билан танишсак, боқувчисини йўқотган экан. Анча йилдан буён полиартрит касаллигидан азият чекиб келмоқда. 2004 йилда туғилган қизи билан бирга қийналиб кун кўраётганига гувоҳ бўлиб, бир қанча хизмат турларини таклиф қилдик. Аввало, тиббий кўриқдан ўтказиб, 2-гурух ногиронлиги белгиланди. Вилоятдаги реабилитация марказида бепул даволаниб чиқди. Руҳий ҳолатини яхшилаш мақсадида психологик ёрдам кўрсатилди. Кизининг тикувчилик йўналишида таҳсил олишига йўлланма

бердик. Ҳозир ўқишни тамомлаб, мустақил иш бошлаш арафасида турибди. Мазкур сифатида бириктирилган раҳбар ходим уйини таъмирлашда фаол иштирок этди. Фуқаронинг аввалги ҳолатидан асар ҳам қолмаган. Илгари уйдан кўчага чиқмаган бўлса, энди маҳалланинг тадбирларида энг фаол иштирокчи. Эришган натижалари билан атрофдагиларни руҳлантиришга ҳаракат қиляпти. “Камбағал оилалар реестри”га киритилган Маъмуржон Мавлонов оиласининг эҳтиёжлари ва мавжуд имкониятларини ўрганиш учун анча вақт кетди. Уларга индивидуал тартибда ижтимоий хизматлар ва ёрдамлар кўрсатиш режалари ишлаб чиқилди. Хусусан, паррандачилик билан шуғулланиш истаги борлиги аниқлангандан кейин, ҳоким ёрдамчиси ва бириктирилган раҳбар билан ҳамкорликда 21 миллион сўм имтиёзли кредит ажратилди.

Мазкур маблағ эвазига Маъмуржон 300 дана бройлер жўжаларини харид қилди. 40 кунда етиштирилган товуқлардан 8 миллион сўм даромад олди. Натижада оиланинг фаровонлиги, дастурхонининг тўқинлиги ортди. Келгусида қаҳрамонимиз бройлер товуқларни етиштириш ҳажминини янада оширишни режалаштирмоқда. Асосийси, давлатимизнинг ёрдами билан оила ижтимоий оғир вазиятдан чиқиб, ҳам ишли, ҳам даромадли бўлишди.

Хонадонларга кирганда ёки фуқаролар мурожат қилиб келганда, бор эътиборимни уларга қаратишга ҳаракат қиламан. Сал чалғиб, бошқа ишга берилиб қолсам, тамом, улардан ўзим хоҳлаган маълумотларни олиш қийинлашади. Шунинг учун чиройли муомала қилиб, диққат билан гапларини тинглайман.

Агар инсон қилаётган ишига виждонан ёндашса, меҳрини берса, албатта, кўзлаган мақсадига эришар экан. Фуқароларнинг менга билдираётган ишончи орқали бунга аққол гувоҳ бўламан.

МЕНДА САВОЛ БОР...

Ижтимоий карта кимларга берилади?

Мафтуна САЛОХИДДИНОВА, Бухоро вилояти:

— Ижтимоий картани барча фуқаролар олиши мумкинми ва ахборот тизими ижтимоий ҳимояга муҳтож фуқароларни ўзи аниқлай оладими?

Элбек МИРЗАЛИЕВ, Ижтимоий ҳимоя миллий агентлиги Бухоро вилояти бошқармаси бошлиғи ўринбосари:

— Тажриба-синов босқичининг муваффақиятли якуни бўйича республика фуқаролари ижтимоий картани расмийлаштиришлари мумкин бўлади. “Ижтимоий карта” ахборот тизими ижтимоий ҳимояга муҳтож, карта бепул тақдим этиладиган 15 тоифадаги шахсларни автоматик аниқлайди.

Ижтимоий карта эгалари “Барака” иловаси орқали барча турдаги транзакцияларни амалга ошириши, маблағлар ҳаракатини назорат қилиши ҳамда ҳуқуқлари мавжуд бўлган давлат ижтимоий ҳимоя чоралари (ёрдам, хизмат, субсидия, имтиёзлар, тўловлар ва бошқалар) ҳақида маълумот олиши мумкин бўлади. Агар шахс оғир ахволга тушиб қолса, ижтимоий карта орқали тезкорлик билан ижтимоий ёрдам ва хизмат олиш имкониятига эга бўлади.

Биргина мадад тадбиркорга айлантирди

Сўнгги йилларда ижтимоий ҳимояга муҳтож шахсларга кўрсатиладиган хизматлар ва ёрдамлар юқори сифат босқичига олиб чиқилди. Хусусан, ногиронлиги бўлган шахсларга бериладиган протез ва реабилитация воситалари рўйхати 18 тадан 30 тага, маблағи сезиларли даражада оширилди.

Шухрат ЗИЁДОВ, Ижтимоий ҳимоя миллий агентлиги Қашқадарё вилояти бошқармаси Ахборот-таҳлил бўйича бош мутахассиси.

2024 йил 13 декабрь куни Президентимиз раҳбарлигида ўтказилган ижтимоий ҳимоя соҳасида амалга оширилган ишлар ва 2025 йилдаги устувор вазифалар юзасидан ўтказилган видеоселектор йиғилишда таъкидланганидек, энди рўйхатга яна

7 турдаги воситалар қўшилиши белгиланди. Бундан ташқари, ҳудудларда имконияти чекланган шахслар учун онлайн ваучер шакллантириш орқали фуқароларнинг ортқича овозагарчилигига чек қўйилди.

Мисол учун, Нурвали Жуманов 1992 йилда Қашша туманида туғилган. 2018 йилда Россия Федерациясига ишлашга бориб, бахтсиз ҳодиса сабабли юқори қаватдан тушиб кетган ва 2-гурух ногиронлиги белгиланган. Мустақил ҳаракатлана олмайди. У оилада асосий

боқувчи бўлгани боис ўзи ва яқинлари моддий томондан анча қийинчиликларга дуч келади.

Қашша тумани “Инсон” ижтимоий хизматлар маркази протез пойабзал ва тутор мураббий билан таъминланди. Шунингдек, электрон юритмали ногиронлик аравачаси ҳам берилди. Фуқаро протез пойабзал ва тутор билан таъминлангандан сўнг, ўзида бирор фаолият тури билан шуғулланиш истаги пайдо бўлди. Ҳозирда маҳаллоашхонада компьютер хизматларини кўрсатиб келмоқда. Бундан ташқари, савдо-сотик ишларини ҳам олиб бориб, даромадини оширяпти. Моддий жиҳатдан аҳоли анча яхшиланиб, жамиятда ўз ўрнини топишга эришди.

ТАҚДИРЛАР

МУТОЛАА

Ўтмишнинг сирли саҳифалари

Ёзувчилар уюшмасида Ўзбекистонда хизмат кўрсатган журналист Норқобил Жалил ва уюшма аъзоси Рўзимбой Ҳасаннинг “Генерал Жўрабек: давр ва қисмат” номли китоби тақдими бўлиб ўтди.

Назокат УСМОНОВА, журналист.

Китоб тақдимотида эътироф этилганидек, кейинги йилларда тарихимизни чуқурроқ ўрганиш, ўтмишга оид тадқиқотлар доирасини кенгайтириш, аниқсиз, жадидлар ҳаракатининг мазмун-моҳиятини ёшларга кенгрок етказиш масаласига катта эътибор қаратилмоқда. “Генерал Жўрабек: давр ва қисмат” китоби яқин тарихимизнинг сирли саҳифаларидан бирига тутилган ёрқин кўзгу сифатида ҳам аҳамиятлидир. Ушбу китобда муаллифлар бир ярим асрдан кўпроқ давр аввал Туркистон заминидан рўй берган ҳодисалар, тахт ва мансаб, боийлик талашиш ортидан келиб чиққан уруш-низоларни бугунги кун назари билан таҳлил қилган.

— Китоб салкам икки асрлик воқеаларни қамраб олган, — дейди Ўзбекистонда хизмат кўрсатган журналист Норқобил Жалил. — Унда ўтмишнинг биз билган ва

билмаган жиҳатлари акс эттирилган. Рўзимбой Ҳасан билан 32 йилдан бери бирга ишлаймиз. Тарихий ҳужжатларни ўрганишга катта эътибор қаратдик. Ёшлар кимларнинг авлоди эканини бишлишлари керак. Бу китоб тарихимизнинг ўқилмаган саҳифаларига назар солиш имконини бериши билан аҳамиятлидир.

Деярли бир ярим аср илгари бўлиб ўтган сирли, оғрикли воқеалар тафсилотлари асарнинг бешинчи бўлимидаги “Қози билан қалин бўлсанг...” сарлавҳали мақолада тўлиқ келтирилади. Китобнинг айнан ушбу бўлимида биринчи ўзбек генерали Жўрабек Қаландар қори ўғлининг жадидлик ҳаракатига қўшилиши, Туркистонда илм-маърифат, китобхонлик, вақтли наشرлар, санъат ва бошқа ижтимоий соҳаларда юзага келган ўзгаришлар жараёнини нафақат қўллагани, балки биргаликда ушбу “қозонда қайнагани” тўғрисида аниқ тарихий далиллар, ёзма манбалар ва замондошлари хотиралари орқали китобхонларга етказилади.

ТЕМУР КАПАДЗЕ
футбол бўйича
Ўзбекистон миллий
терма жамоаси бош
мураббийи этиб
тайинланди.

Ўзбекистон
ўсмирлар терма
жамоаси **ОСИЁ
КУБОГИДА**
Саудия
Арабистони,
Таиланд ва
Хитойга қарши
баҳс олиб
боради.

U17 ASIAN CUP SAUDI ARABIA 2025			
GROUP A		GROUP B	
	SAUDI ARABIA		JAPAN
	UZBEKISTAN		AUSTRALIA
	THAILAND		VIETNAM
	CHINA PR		UNITED ARAB EMIRATES
GROUP C		GROUP D	
	KOREA REPUBLIC		IRAN
	YEMEN		TAJIKISTAN
	AFGHANISTAN		OMAN
	INDONESIA		DPR KOREA

Олимпия ўйин-
лари ғолиблари
Абдумалик Халаков
ҳамда Лазизбек
Муллажонов
Тошкентда
профессионал
бокс кечасида
**РИНГГА
КЎТАРИЛАДИ.**

8

№6 | 2025 йил 25 январь, ШАНБА

Mahalla

БИЗ – СОҒЛОМ ТУРМУШ ТАРЗИ ТАРАФДОРИМИЗ!

БИЛАСИЗМИ?

Инсон организми – бу мукамал биологик тузилма.
Ҳар сонияда танамизда салкам 4 миллион, бир суткада эса
330 миллиардга яқин ҳужайралар янгиланади. Бу жараён
“регенерация” деб аталади.

Қайси аъзолар ўзини тиклаш хусусиятига эга?

Соғлиқни сақлаш вазирлиги
матбуот хизмати.

Жигар – инсон организ-
мининг асосий филь-
три. Бу ноёб аъзо қонни ток-
синлардан тозалаш ва муҳим
моддаларни синтез қилиш
каби вазифаларни бажариш
билан бирга, турли омиллар
таъсирида зарарлангандан

сўнг ўз фаолиятини тиклаш
хусусиятига эга.
Жигарнинг 75 фоизгача
қисми олиб ташланганда ҳам у
бир неча ой ичида асл ҳажми-
га қайтиши мумкин. Бу жараён
жигарнинг асосий ҳужайра-
лари ҳисобланган гепатоцитлар
бўлиниши ва улар нобуд бўл-
ган ёки зарарланган ҳужай-
раларнинг ўрнини босиши
орқали рўй беради.

Тери – инсон организми-
ни ташқи таъсирлардан
ҳимоя қилувчи биринчи “тўсиқ”
ҳисобланади. Терида кичик
яра ёки жароҳат пайдо бўл-
ганда эпидермис ҳужайралари
– кератиноцитлар ўзини ўзи

тиклашни бошлайди. Бунда,
худди жигарда бўлгани каби
ҳужайралар бўлиниб зарар-
ланган ҳужайралар ўрнида
янгиларини шакллантиради.
Бунинг натижасида эса яра
тезроқ тўзалиб, терининг сил-
ликлги ва таранглиги қайтади.

Суяк тўқималари ҳам ўзини
регенерация қилиш хусу-
сиятига эга, аммо бунинг учун
кўпроқ вақт талаб этилади.
Суяк тўқималарининг тикла-
нишида икки ҳужайра – осте-
областлар ва остеокластлар
асосий роль ўйнади. Уларнинг
бири янги суяк тўқимасининг
шаклланишига жавоб берса,
иккинчиси зарарланган ҳужай-
раларни организмдан олиб
ташлаш (резорбция) вазифаси-

ни бажаради.
Яъни, суяк тўқимаси
шикастлангандан сўнг осте-
областлар янги тўқималар,
коллаген қатламларини
шакллантириб, уларни кальций
ва фосфор каби минераллар
билан бойитади. Бу шикастлан-
ган бўғимнинг мустаҳкамлиги-
ни тиклаш имконини беради.
Мунтазам жисмоний машқлар
ҳам шикаст етган соҳада қон
айланиши ва тикланиш жараё-
ни тезлаштириш ёрдам беради.

Умуман олганда, инсон организмидаги кўплаб аъзо, тўқима
ва мушаклар у ёки бу даражада ўзини регенерация қилиш
хусусиятига эга. Соғлом турмуш тарзи, жисмоний фаоллик, тўғри
овқатланиш эса ичимизда узлуксиз кечаятган янгилинишлар
жараёнини янада тезлаштириш имконини беради.

СИЗ УЧУН ФОЙДАЛИ

КАМҚОНЛИК ТАНАДАГИ КАМЛИКНИНГ БЕЛГИСИМИ?

Камқонлик – дунё миқёсида
мактабгача ва мактаб ёшидаги
болалар орасида энг кўп
учрайдиган хасталиклардан бири.
Ҳўш, бунинг сабаблари нимада?

Азиза МАҲМУДОВА,
тиббиёт фанлари доктори.

Кундалик истеъмол
маҳсулотларида керакли
витамин ва озуқаларнинг
етишмаслиги, экологиянинг
ёмонлашуви кўплаб хаста-
ликлар қатори камқонлиқни
ҳам келтириб чиқаради.
Янги туғилган чака-
лоқларда анемия ҳо-
миладорлик давридаги
муаммолар – қон кетиш,
ҳомиланинг тушиш ҳавфи,
онадаги юқумли касаллик-
лар туфайли юзага келади.
Қолаверса, эрта туғилган
болаларда ҳам бу хасталик
кўп кузатилади.

Ушбу дард билан оғриган
болалар юқумли касаллик-
ларга тез чалинади. Оқи-
батда уларда камҳаракат-
лилиқ, чарчок, уйқучанлик,
иштаҳасизлик ҳамда вазн
етишмаслиги кузатилади.
Тери оқариб, тирноқлар ва
сочлар муртлашади. Тил
яллиғланиб, оғиз атрофида

юзаки яралар пайдо бўлади.
Асаб тизими фаолияти бузи-
лади, тез-тез бош айланиши,
оғриши, қулоқларда шовқин
кузатилади. 1 ёшгача бўлган
ва оғир камқонликка чалин-
ган гўдақлар ривожланишда
анча ортда қолади.

Бундан ташқари,
асабийлик, бўр ёки
кесак ейиш ҳам камқон-
лиқнинг асосий белгилар-
дир. Оғир ҳолатларда
эса ҳўшдан кетиш, тахи-
кардия, нафас қисилиши
кузатилиши мумкин.

Касалликка ташхис қў-
йишда, аввало, педиатр-ши-
фокор кўригидан ўтиш
лозим. Қолаверса, анемияни
аниқлаш учун гастроэнте-
ролог, нефролог, алерголог,
гематолог ва бошқа тор
доирадаги мутахассислар
текишуви ҳам талаб этили-
ши мумкин.

Шунингдек, камқонлиқни
даволаш учун, ёш болалар,

мактаб ёшидаги ўғил-қизлар
таомномаси ва кунлик тар-
тибини қайта кўриб чиқиш
керак. Бемор бола кўпроқ
тоза ҳавода сайр қилиши,
ўртача жисмоний фаолият
билан шуғулланиши, бир
вақтда ухлаб, бир вақтда
уйғониши тавсия этилади.

Анемияга чалинган
болалар рациониди темирга
бой маҳсулотлар – қизил
гўшт, ловия, нўхат, қорабў-
дой унидан тайёрланган
нон, кўзқорин, қурилган
мевалар ва кўкатлар бўлиши
керак.

С ва В12 витаминларига
бой маҳсулотлар (булғор
қалампир, брокколи, цитрус
мевалар, баллқ, яшил барелли
сабзавотлар) ҳам касаллик-
нинг олдини олишда жуда
муҳим. Боиси бу витамин-
ларсиз темир қонга сўрил-
майди.

Агар болада жиддий
камқонлик кузатилса, шифо-
кор томонидан зарур до-
ри-дармонлар тайинланади.

МЕНДА
САВОЛ БОР...

Зокир ВАЛИЕВ.
Сурхондарё вилояти:

— Мен болалигимда
қўшнимизга катта
молиявий зарар
етказганман. Шуни
тўлаб беришим
керакми? Орадан
40 йилдан ортиқ
вақт ўтган...

ЁШЛИКДА ЕТКАЗИЛГАН ЗАРАР ҚАНДАЙ ТЎЛАНАДИ?

Ўзбекистон
мусулмонлари
идораси Фатво
маркази:

— Бу ҳолатда зиён
кўрган киши билан
гаплашиб, зарарни
қандай қоплаш кели-
шиб олинади. Шаръ-
ий қоидаларга кўра,
ўзгаларга қасддан
етказилган зарар-
ларни қоплаб бериш
лозим бўлади. Бола
балоғатга етмаган
вақтда зарар етказган
бўлса-да, уни тўлаб
бериш шарт. Ёшлик
чоғида тўлашга им-
кони бўлмаса, имкон
бўладиган вақтгача
кутиб турилади, лекин
унинг ота-онасидан
ундирилмайди.

Маълум бир
маҳсулотга зарар
етказилган бўлса,
тўлаш пайтида шу
маҳсулотни бериш ёки
унинг ўрнига бошқа
бирор буюм беришни
ўзаро келишиб олиш
ҳам мумкин. Агар
зарар кўрган киши ҳеч
қандай тўловларсиз
рози бўлса, бу унинг
ихтиёридаги ишдир.
Бу билан зарар ет-
казган киши қарздан
қутулади. Аммо зарар
кўрган кишини зарар-
дан кечишга мажбур
қилинмайди (“Раддул
мухтор”, “Мажалла-
тул аҳкамил адлийя”
китоблари).

Кўз хиралашиши бўйин оғриғиданми?

Бугун жисмоний фаолликнинг сусайиши, камҳаракатлилиқ
дунё аҳолиси орасида жиддий муаммага айланган. Жаҳон
соғлиқни сақлаш ташкилотининг маълумотига кўра, ҳар йили
ер юзидида камҳаракатлилиқдан 5 миллиондан ортиқ одам
хаётдан кўз юмади. Қолаверса, кун давомида офисда ўтириб
ишлаш ва жисмоний машғулотлар билан шуғулланмаслик
организмда турли касалликларнинг ривожланишига замин
яратади. Улардан бири — бўйин остеохондрозидир.

Раъно НОСИРОВА,
олий тоифали шифокор.

Ушбу хасталик бугун дунёда
энг кўп тарқалган касал-
ликлардан бири. Остеохондроз
— умуртқалар, уларнинг тоғайси-
мон дисклари ва бойламларини
дегенератив-дистрофик ўзга-
ришлари бўлиб, жойлашувига
кўра бўйин, кўкрак ва бел-чаноқ

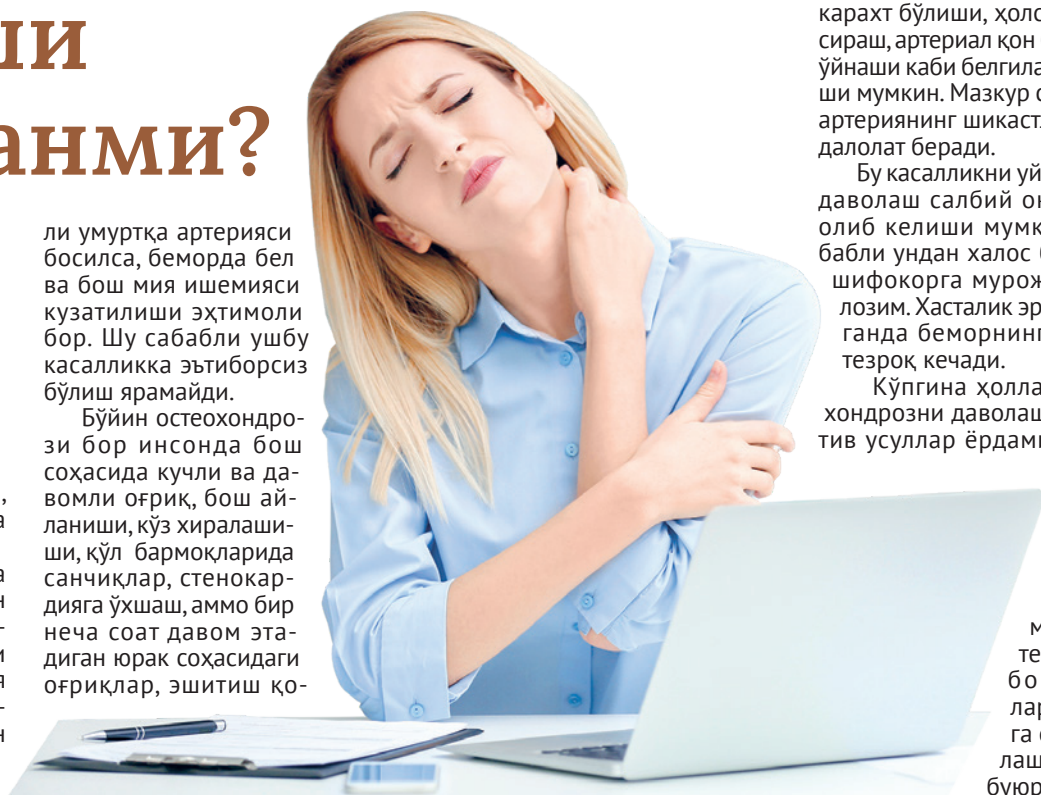
турлари фаркланади. У, асосан,
35 ёшдан ошган инсонларда
кузатилади.

Биламизки, бўйин умуртқа
поғонасининг энг ҳаракатчан
қисми. Ундан бир қанча асаб то-
мирлари ва умуртқа артерияси
ўтади. Унинг вазифаси орқа мия
қон томирлари ва узунчоқ ми-
яни қон билан таъминлашдан
иборат.

Агар остеохондроз сабаб-

ли умуртқа артерияси
босилса, беморда бел
ва бош мия ишемияси
кузатилиши эҳтимоли
бор. Шу сабабли ушбу
касалликка эътиборсиз
бўлиш ярамайди.

Бўйин остеохондро-
зи бор инсонда бош
соҳасида кучли ва да-
вомли оғриқ, бош ай-
ланиши, кўз хиралаши-
ши, қўл бармоқларида
санчиклар, стенокар-
дияга ўхшаш, аммо бир
неча соат давом эта-
диган юрак соҳасидаги
оғриқлар, эшитиш қо-

билиятининг пасайиши, тилнинг
қарахт бўлиши, ҳолсизлик, ҳан-
сираш, артериал қон босимининг
ўйналиши каби белгилар кузатили-
ши мумкин. Мазкур симптомлар
артериянинг шикастланганидан
далолат беради.

Бу касаллиқни уй шароитида
даволаш салбий оқибатларга
олиб келиши мумкин. Шу са-
бабли ундан халос бўлиш учун
шифокорга мурожаат қилиш
лозим. Хасталик эрта аниқлан-
ганда беморнинг соғайиши
тезроқ кечади.

Кўпгина ҳолларда остео-
хондрозни даволаш консерва-
тив усуллар ёрдамида амалга
оширилади. Ши-
фокор дори-дар-
монлар, ке-
ракли ма-
шқлар те-
рапияси ва
бошқа усул-
ларни ўз ичи-
га олган даво-
лаш турларини
бўюради.

Mahalla

Ўзбекистон маҳаллалари
уюшмасининг ижтимоий-сиёсий,
маънавий-маърифий газетаси

Бош муҳаррир:
Бахтиёр АБДУСАТТОРОВ
Дизайнер:
Абдулазиз Аҳмедов
Шерзод Маманов

Ўзбекистон Республикаси
Президенти Администрацияси
ҳузуридаги Ахборот ва оммавий
коммуникациялар
агентлиги томонидан
2024 йил 7 майда
№271590 рақами билан
давлат рўйхатидан ўтказилган.

Муассис: «MAHALLA DAVRIY
NASHRLARI» МЧЖ

Тахририят манзили:
100192, Тошкент шаҳри
Мустақиллик шоҳ кўчаси 59-уй.
Телефонлар:
71 233-39-89, 71 233-10-92.
Нашр кўрсаткичи: 148

«Шарқ» НМАК
босмаҳонасида чоп этилди.
Босмаҳона манзили:
Тошкент шаҳри
Буюк Турон кўчаси 41-уй.

Газета тахририят компьютер
марказида саҳифаланди ва
офсет усулида босилди.

Ўлчами — 380x587, 4 6.т.
8 350 нускада чоп этилди.
Буюртма №: Г-120

